

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

MAI THU HÀ

PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỘNG ĐỒNG TỈNH HÀ GIANG
THEO HƯỚNG BỀN VỮNG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC ĐỊA LÝ

THÁI NGUYÊN, 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

MAI THU HÀ

PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỘNG ĐỒNG TỈNH HÀ GIANG
THEO HƯỚNG BỀN VỮNG

Chuyên ngành: Địa lí học (Địa lí kinh tế - xã hội)

Mã số: 60310501

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC ĐỊA LÝ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Xuân Trường

THÁI NGUYÊN, 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực, chưa được sử dụng cho bảo vệ một học vị nào. Nguồn tài liệu được sử dụng cho việc hoàn thành luận văn đã được sự đồng ý của các cá nhân và tổ chức. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn này đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Tác giả luận văn

Mai Thu Hà

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu, thực hiện đề tài này, tôi đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của Ban Giám hiệu, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên, Sở Văn hóa- Thông tin- Du lịch tỉnh Hà Giang, Thư viện tỉnh Hà Giang, Cục thống kê tỉnh Hà Giang, Ban quản lý công viên địa chất cao nguyên đá Đổng Văn, Trung tâm học liệu Đại học Thái Nguyên, các thầy giáo, cô giáo, bạn bè, đồng nghiệp và gia đình.

Nhân dịp này tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

1. TS. Nguyễn Xuân Trường - Đại học Thái Nguyên, đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình hoàn thành luận văn này.

2. Ban Giám hiệu, Khoa Sau đại học, Khoa Địa lý và các thầy giáo, cô giáo giảng dạy chuyên ngành của Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập.

3. Sở Văn Hóa, Thể thao và Du lịch Hà Giang, Ban quản lý công viên địa chất cao nguyên đá Đổng Văn, Cục Thống kê Hà Giang, các cơ quan sở, ban, ngành tỉnh Hà Giang, cùng bạn bè đồng nghiệp và người thân đã quan tâm giúp đỡ và động viên tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Trong quá trình thực hiện đề tài luận văn, bản thân tôi đã có nhiều cố gắng nhưng không tránh khỏi những thiếu sót. Vì vậy, tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy, cô và các bạn đồng nghiệp để đề tài luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Học viên:

Mai Thu Hà (Khóa học 2011 - 2013)

MỤC LỤC

Trang

Trang bìa phụ	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các kí hiệu, các chữ viết tắt.....	vii
Danh mục các bảng	viii
Danh mục các hình	ix
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN PHÁT TRIỂN DU	
LỊCH CỘNG ĐỒNG THEO HƯỚNG BỀN VỮNG	11
1.1. Cơ sở lý luận về du lịch và du lịch cộng đồng.....	11
1.1.1. Du lịch.....	11
1.1.2. Du lịch cộng đồng.....	15
1.2. Phát triển du lịch cộng đồng theo hướng bền vững	25
1.2.1. Phát triển du lịch bền vững.....	25
1.2.2. Các tiêu chí đánh giá mức độ bền vững phát triển du lịch cộng đồng .	26
1.3. Thực tiễn phát triển du lịch cộng đồng ở Việt Nam	30
1.3.1. Bối cảnh phát triển du lịch cộng đồng ở Việt Nam.....	30
1.3.2. Một số mô hình phát triển du lịch cộng đồng ở Việt Nam.....	30
Tiểu kết chương 1.....	37
Chương 2: PHÂN TÍCH TIỀM NĂNG VÀ ĐIỀU KIỆN PHÁT TRIỂN	
DU LỊCH CỘNG ĐỒNG TỈNH HÀ GIANG	38
2.1. Vị trí địa lý và phạm vi lãnh thổ	38
2.2. Tài nguyên du lịch tự nhiên	38
2.2.1. Địa hình và cấu trúc địa chất	38
2.2.2. Đặc điểm khí hậu	40
2.2.3. Đặc điểm thủy văn	42

2.2.4. Tài nguyên sinh vật.....	43
2.2.5. Các cảnh quan du lịch tự nhiên.....	43
2.3. Tài nguyên du lịch nhân văn.....	47
2.3.1. Các di tích lịch sử văn hóa.....	47
2.3.2. Cộng đồng dân tộc và văn hóa truyền thống dân tộc	52
2.4. Cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch.....	61
2.4.1. Hệ thống giao thông vận tải.....	61
2.4.2. Hệ thống cung cấp điện	63
2.4.3. Hệ thống thông tin liên lạc	63
2.4.4. Hệ thống cấp, thoát nước thải và vệ sinh môi trường	64
2.4.5. Phát triển khu kinh tế cửa khẩu Thanh Thủy	64
2.4.6. Phát triển hệ thống đô thị vừa và nhỏ.....	65
2.5. Chính sách phát triển du lịch.....	65
2.5.1. Chính sách phát triển du lịch của Nhà nước.....	65
2.5.2. Chính sách phát triển du lịch của tỉnh Hà Giang.....	66
2.6. Phân tích điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức của du lịch cộng đồng tỉnh Hà Giang	67
2.6.1. Những yếu tố hấp dẫn của Hà Giang và nhận diện các địa phương cạnh tranh	67
2.6.2. Điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức của du lịch Hà Giang.....	69
Tiểu kết chương 2.....	73
Chương 3: HIỆN TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỘNG ĐỒNG.....	74
TỈNH HÀ GIANG	74
3.1. Hiện trạng chung phát triển du lịch Hà Giang	74
3.1.1. Khách du lịch.....	74
3.1.2. Doanh thu du lịch.....	77
3.1.3. Cơ sở vật chất phục vụ du lịch	77
3.1.4. Nguồn nhân lực trong ngành du lịch	78

3.1.5. Đầu tư phát triển du lịch	79
3.1.6. Công tác Marketing và xúc tiến du lịch	80
3.2. Hiện trạng phát triển du lịch cộng đồng.....	81
3.2.1. Đánh giá chung	81
3.2.2. Đầu tư phát triển du lịch cộng đồng	82
3.2.3. Nguồn nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng.....	84
3.2.4. Quản lý và kinh doanh du lịch cộng đồng.....	84
3.2.5. Tổ chức các điểm, tuyến du lịch cộng đồng ở Hà Giang.....	87
3.3. Làng văn hóa du lịch - hạt nhân của du lịch cộng đồng tỉnh Hà Giang... 95	
3.3.1. Làng văn hóa du lịch cộng đồng thôn Lũng Tào, xã Cao Bồ, huyện Vị Xuyên.....	95
3.3.2. Làng văn hóa du lịch cộng đồng thôn Làng Giang, xã Thông Nguyên, huyện Hoàng Su Phì.....	96
3.3.3. Kết quả khảo sát tại 2 làng văn hóa	97
3.4. Nhận xét về tính bền vững của phát triển du lịch cộng đồng tỉnh Hà Giang... 99	
3.4.1. Những mặt tích cực.....	99
3.4.2. Những hạn chế và nguyên nhân	100
Tiểu kết chương 3.....	101
Chương 4: ĐỊNH HƯỚNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỘNG ĐỒNG TỈNH HÀ GIANG THEO HƯỚNG BỀN VỮNG	102
4.1. Cơ sở để định hướng phát triển du lịch cộng đồng tỉnh Hà Giang	102
4.1.1. Các văn bản pháp quy và chủ trương phát triển du lịch.....	102
4.1.2. Những hạn chế phát triển du lịch cộng đồng Hà Giang	104
4.2. Quan điểm, mục tiêu phát triển du lịch cộng đồng tỉnh Hà Giang	105
4.2.1. Quan điểm chỉ đạo	105
4.2.2. Mục tiêu, định hướng phát triển du lịch và du lịch cộng đồng ở Hà Giang	106
4.3. Giải pháp phát triển du lịch cộng đồng Hà Giang	112

4.3.1. Xây dựng chiến lược marketing lãnh thổ nhằm thu hút du khách và thúc đẩy phát triển du lịch Hà Giang	112
4.3.2. Xác định và quy hoạch các điểm du lịch cộng đồng	113
4.3.3. Đa dạng hóa sản phẩm du lịch cộng đồng	113
4.3.4. Giải pháp về tổ chức và quản lý	115
4.3.5. Phát triển hệ thống cơ sở lưu trú và dịch vụ du lịch	116
4.3.6. Đào tạo nâng cao chất lượng nguồn nhân lực du lịch	116
4.3.7. Khuyến khích người dân tham gia tích cực vào hoạt động du lịch cộng đồng	118
4.3.8. Bảo vệ và khai thác hợp lý nguồn tài nguyên du lịch	119
4.3.9. Giải pháp về cơ chế chính sách	120
Tiểu kết chương 4	121
KẾT LUẬN	122
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CÓ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN VĂN	125
TÀI LIỆU THAM KHẢO	126
PHỤ LỤC

DANH MỤC CÁC KÍ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Viết đầy đủ
1	ASEAN	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
2	DLCĐ	Du lịch cộng đồng
3	DLĐVCĐ	Du lịch dựa vào cộng đồng
4	KT-XH	Kinh tế - xã hội
5	IUCN	Liên minh bảo tồn thiên nhiên quốc tế
6	LVHDLCD	Làng văn hóa du lịch cộng đồng
7	LS	Lịch sử
8	NGO	Tổ chức phi chính phủ
9	SNV	Tổ chức phát triển Hà Lan
10	TNTN	Tài nguyên tự nhiên
11	UBND	Ủy ban nhân dân
12	UNWTO	Tổ chức du lịch thế giới
13	VH – XH	Văn hóa – xã hội
14	VH	Văn hóa

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 2.1. Nhiệt độ trung bình trong năm của tỉnh Hà Giang	41
Bảng 2.2. Bảng thống kê di tích được xếp hạng trên địa bàn tỉnh Hà Giang ..	50
Bảng 2.3. Địa bàn cư trú chủ yếu của một số dân tộc theo các huyện ở Hà Giang	53
Bảng 3.1. Số lượng cơ sở lưu trú của Hà Giang giai đoạn 2005 - 2011	77
Bảng 3.2. Danh sách các làng văn hóa du lịch cộng đồng của Hà Giang.....	83
Bảng 4.1. Dự báo phát triển khách du lịch tỉnh Hà Giang giai đoạn 2011-2020, tầm nhìn 2030.....	6
Bảng 4.2. Dự báo làng văn hóa du lịch cộng đồng tỉnh Hà Giang giai đoạn 2011-2020, tầm nhìn 2030	107